

Grudzień 2017 r.

Porównanie wysokości prowizji i opłat związanych z rozliczeniami pieniężnymi w złotych

w polskim sektorze usług płatniczych w obszarze
mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw
(wg danych na 15 października 2017 r.)

Grudzień 2017 r.

Porównanie wysokości prowizji i opłat związanych z rozliczeniami pieniężnymi w złotych

**w polskim sektorze usług płatniczych w obszarze
mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw
(wg danych na 15 października 2017 r.)**

Opracował:
Departament Systemu Płatniczego
Wydział Normalizacji i Standaryzacji
Narodowy Bank Polski
00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
www.nbp.pl
© Copyright Narodowy Bank Polski, 2017

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
2. Wysokość opłat i prowizji za podstawowe usługi płatnicze	7
2.1. Oferta dla mikroprzedsiębiorców	7
2.2. Oferta dla małych i średnich przedsiębiorstw	14
3. Wysokość opłat i prowizji związanych z obsługą kart debetowych	20
3.1. Karty debetowe dla mikroprzedsiębiorców	20
3.2. Karty debetowe dla małych i średnich przedsiębiorstw	22
4. Porównanie oferty dedykowanej dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw	25
5. Podsumowanie	27
Załączniki:	28

1. Wprowadzenie

Niniejszy raport Departamentu Systemu Płatniczego (DSP) stanowi analizę opłat i prowizji wybranych usług płatniczych w zakresie płatności mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w polskim sektorze usług płatniczych, wg stanu na dzień 15 października 2017 r. i ich porównanie z rokiem ubiegłym, tj. z danymi wg stanu na dzień 15 października 2016 r.

Przygotowanie analizy wynika z zapisów Programu Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego w Polsce na lata 2014 – 2020 (Plan operacyjny na lata 2016 – 2018), wskazujących NBP, jako podmiot przygotowujący, w cyklach rocznych, opracowanie mające na celu prezentowanie polityki cenowej banków w zakresie standardowych produktów i usług bankowych dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw, identyfikujących średni koszt prowadzenia standardowego rachunku.

Zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej:

- 1) mikroprzedsiębiorca (art. 104) to przedsiębiorca, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:
 - zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz
 - osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 2 mln euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 2 mln euro,
- 2) mały przedsiębiorca (art. 105) to przedsiębiorca, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:
 - zatrudniał średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz
 - osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 10 mln euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 10 mln euro,
- 3) średni przedsiębiorca (art. 106) to przedsiębiorca, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:
 - zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz
 - osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 50 mln euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 43 mln euro.

Do niniejszej analizy wybrane zostały podstawowe rachunki płatnicze (bieżące i pomocnicze), które spośród ofert danego banku, zwanego dalej również „dostawcą/dostawcą usług płatniczych”, zostały wytypowane jako najbardziej standardowe i skierowane do wybranej grupy klientów

mikroprzedsiębiorców i MŚP. Większość analizowanych banków oferuje rachunki płatnicze w ramach oferty pakietowej, zawierającej zestaw produktów i usług finansowych udostępnianych na warunkach preferencyjnych.

Niniejsze opracowanie zostało wykonane według następujących założeń:

- Do analizy opłat wytypowano 16 banków komercyjnych, analogicznie jak w roku ubiegłym, posiadających dedykowaną ofertę dla mikroprzedsiębiorców oraz dla przedsiębiorców klasyfikowanych do MŚP, z wyłączeniem banków spółdzielczych. Wykaz dostawców oraz nazw rachunków/pakietów/kont podlegających analizie zawarty jest w załącznikach do niniejszego opracowania.
- Analizie poddano 25 ofert pakietowych dedykowanych dla mikroprzedsiębiorców i 18 ofert dedykowanych dla MŚP, których wybór został dokonany na podstawie analizy dostępnych w danym miesiącu informacji umieszczonych w Tabeli Opłat i Prowizji (TOiP) i na stronach www poszczególnych dostawców usług płatniczych.
- Badaniom podlegały opłaty za prowadzenie podstawowych rachunków płatniczych, tj. rachunku bieżącego (rachunku podstawowego do gromadzenia środków pieniężnych oraz przeprowadzania rozliczeń pieniężnych firmy) oraz rachunku pomocniczego (rachunku dedykowanego/celowego), oferowanych samodzielnie lub w ofercie pakietowej, często zwanej „Kontem” wraz z podstawowymi usługami płatniczymi takimi jak: wpłaty i wypłaty gotówki, polecenie przelewu, polecenie zapłaty oraz zlecenia stałe realizowane w różnych kanałach dystrybucji (placówka, Internet, telefon).
- Wysokość prezentowanych w opracowaniu stawek opłat i prowizji jest pozyskiwana z ogólnie dostępnych TOiP zamieszczanych na stronach internetowych poszczególnych dostawców oraz uzyskanych informacji od pracowników infolinii poszczególnych dostawców.
- Wynikowe średnie ceny usług płatniczych są średnimi arytmetycznymi wyliczonymi z opłat za usługi oferowane przez poszczególnych dostawców.
- W przypadku braku pozycji opłaty, w dostępnych na stronach www TOiP, w załączniku prezentującym stawki opłat wstawiana jest kreska, a w dalszej części opracowania taka pozycja jest traktowana jako usługa niedostępna.
- W przypadku kart płatniczych analiza obejmuje wyłącznie karty debetowe, które są wydawane do analizowanych rachunków.

Prezentowana analiza obarczona jest ryzykiem związanym z różnorodną prezentacją przez wytypowanych dostawców swoich ofert oraz różnorodnym sposobem zapisu poszczególnych pozycji opłat i prowizji w dostępnych TOiP, co komplikuje opracowanie obiektywnych metod porównawczych. Przykładem takiej rozbieżności jest podawanie przez dostawcę usług płatniczych ceny za korzystanie z danego instrumentu płatniczego przy jednoczesnym wskazaniu warunków, których spełnienie zwalnia klienta z ponoszenia opłaty lub brak pozycji danej usługi w dostępnym taryfikatorze, a zgodnie z zapisami marketingowymi występującymi na stronie www danego dostawcy, wynikałoby, że taka usługa jest dla klienta dostępna. W związku z tym w obecnym opracowaniu dokonano drobnych korekt opłat niektórych pozycji analizowanych w 2016 r., które to korekty są konsekwencją pozyskania dodatkowych informacji od pracowników infolinii poszczególnych dostawców nt. analizowanych ofert.

Dlatego też w **Załączniku nr 1 i Załączniku nr 2** w kolumnie „Opłata miesięczna za prowadzenie rachunku bieżącego/rachunku pomocniczego” oraz w **Załączniku nr 3 i Załączniku nr 4** w kolumnie „Opłata miesięczna za użytkowanie karty” prezentowane są ceny ww. usług, natomiast wszystkie warunki zwalniające z opłaty opisane są w przypisach pod tabelami.

2. Wysokość opłat i prowizji za podstawowe usługi płatnicze

Dane potrzebne do analizy zostały zebrane na podstawie ogólnie dostępnych informacji (m.in. ze stron internetowych dostawców usług płatniczych oraz z dostępnej dla klientów infolinii) o wysokości podstawowych rodzajów prowizji i opłat. Analogicznie jak w ubiegłym roku wśród wybranych dostawców znajdują się największe banki detaliczne oraz kilka mniejszych banków komercyjnych, z wyłączeniem oferty banków spółdzielczych, co pozwala uznać uzyskane rezultaty za reprezentatywne dla całego sektora bankowego¹. W celu wyjaśnienia sposobu oddziaływania dostawców usług płatniczych na zachowania klientów, wskazano również wysokość opłat za realizację poleceń przelewu w zależności od sposobu komunikowania się klienta z dostawcami, a ponadto przedstawiono wysokość opłat za realizację zleceń stałych (są szczególnym rodzajem przelewu) oraz poleceń zapłaty.

2.1. Oferta dla mikroprzedsiębiorców

U wszystkich badanych dostawców opłata za obsługę rachunku płatniczego jest opłatą pobieraną w cyklu miesięcznym.

- Na 16 analizowanych dostawców w 8 przypadkach do analizy przyjęto więcej niż jeden pakiet dedykowany dla mikroprzedsiębiorców, dlatego badanie obejmuje analizę 25 ofert/pakietów produktów i usług, których podstawę stanowi rachunek bieżący.
- W 2016 r. analizie podlegało 26 ofert/pakietów, jednakże w okresie ostatniego roku jeden z analizowanych dostawców wycofał jedną ze swoich ofert oraz zmodyfikował inną, dokonując również zmiany jej nazwy.
- U pozostałych 15 dostawców nazwy ofert/pakietów nie uległy zmianie.

¹ Wg danych NBP na dzień 30 września 2017 r. udział liczby prowadzonych rachunków depozytów bieżących rozliczeniowych, szesnastu analizowanych banków, dla grup podmiotów:

1. „Rolnicy indywidualni i przedsiębiorcy indywidualni”, wynosił:
 - 71,43% dla całego sektora bankowego,
 - 98,41% dla całego sektora bankowego, z wyłączeniem banków spółdzielczych.
2. „Pozostałe instytucje finansowe, przedsiębiorstwa niefinansowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych”, wynosił:
 - 81,06% dla całego sektora bankowego,
 - 94,70% dla całego sektora bankowego, z wyłączeniem banków spółdzielczych.

2.1.1. Opłata za prowadzenie rachunku bieżącego

Średnia miesięczna opłata za prowadzenie standardowego rachunku bieżącego dla klientów mikro wynosi 14,24 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 40,00 zł, co stanowi nieznaczny spadek w stosunku do ubiegłego roku o 0,22 zł, gdzie średnia opłata wynosiła 14,46 zł. Na spadek średniej opłaty miało wpływ obniżenie opłaty za prowadzenie rachunku u jednego z analizowanych dostawców z 20,00 zł na 0,00 zł.

Ponadto:

- Pięciu dostawców posiada ofertę (7 ofert), w ramach której prowadzenie rachunku bieżącego jest bezpłatne, bez konieczności realizacji dodatkowych warunków.
- Sześciu dostawców ma ofertę (7 ofert) ze stałą opłatą miesięczną w wysokości od 19,00 zł do 40,00 zł bez względu na rodzaj przeprowadzanych na rachunku transakcji.
- Wycofanie oferty produktowej wpłynęło na spadek z jedenastu do dziesięciu dostawców posiadających ofertę (11 ofert), w ramach której opłata za prowadzenie rachunku bieżącego ma charakter warunkowy, a spełnienie tych warunków uprawnia do zwolnienia klienta z ponoszenia tej opłaty lub jej obniżenia. Warunki uprawniające do zwolnienia z miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku bieżącego u każdego badanego dostawcy są różne. Poniżej przedstawiono wykaz warunków zwalniających z opłaty:
 - Wykonanie w danym miesiącu kalendarzowym przelewu do ZUS oraz dokonanie operacji bezgotówkowych kartą debetową na kwotę co najmniej 500,00 zł.
 - Realizacja łącznego wpływu na rachunek klienta w danym miesiącu kalendarzowym w wysokości minimum 2.000,00 zł (z wyłączeniem przelewów między rachunkami własnymi klienta u dostawcy).
 - Wykonanie w danym miesiącu kalendarzowym przelewu do ZUS lub US ze wskazanego konta.
 - Wykonanie jednego przelewu do ZUS lub US lub realizacja wpływu na rachunek w wysokości minimum 2.000,00 zł w danym miesiącu kalendarzowym (z wyłączeniem przelewów między rachunkami własnymi klienta u dostawcy).
 - Realizacja łącznego wpływu na rachunek kwoty co najmniej 2.000,00 zł w danym miesiącu kalendarzowym oraz posiadania aktywowanej karty debetowej w miesiącu, którego opłata dotyczy.
 - Wykonanie minimum jednego przelewu do ZUS w miesiącu, którego opłata dotyczy.
 - Realizacja łącznego wpływu na rachunek w poprzednim miesiącu kalendarzowym w wysokości minimum 1.000,00 zł lub jeżeli z rachunku był wykonany minimum jeden przelew do ZUS lub US.
 - Posiadanie średniej wysokości salda depozytowego łącznie na wszystkich rachunkach bieżących w wysokości co najmniej 3.000,00 zł.
 - Utrzymanie średniomiesięcznego salda na rachunku w kwocie co najmniej 1.000,00 zł oraz wyrażenie i nieodwołanie zgód na komunikację marketingową.
 - Posiadanie średniomiesięcznego salda na koncie w wysokości 3.000,00 zł.

- Opłata wynosi 10,00 zł, gdy średniomiesięczne saldo na koncie jest w wysokości 5.000,00 zł.
- Pięciu badanych dostawców stosuje preferencje dla firm rozpoczynających działalność gospodarczą, polegającą na niepobieraniu opłaty od klientów, którzy prowadzą działalność gospodarczą maksymalnie 6 miesięcy lub krócej niż 12 miesięcy (tzw. Start-up), przez okres 6 lub 12 miesięcy od daty podpisania umowy rachunku. Po wyznaczonym okresie preferencji dostawca zaczyna pobierać opłaty, zgodnie z obowiązującym cennikiem.
- Jeden dostawca nie pobiera miesięcznej opłaty przez okres pierwszych trzech miesięcy od nowo pozyskanego klienta, bez względu na staż prowadzonej przez niego działalności, tzw. oferta powitalna.

2.1.2. Opłata za prowadzenie rachunku pomocniczego (kolejnego rachunku)

Średnia miesięczna opłata za prowadzenie rachunku pomocniczego dla mikroprzedsiębiorców wynosi 12,10 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 25,00 zł i jest to nieznaczny spadek o 0,23 zł w stosunku do roku ubiegłego, gdzie średnia opłata wynosiła 12,33 zł.

Wg danych na 15 października 2017 r. w ofercie rachunków pomocniczych nastąpiły dwie zmiany cenowe, które miały wpływ na nieznaczne obniżenie średniej opłaty za prowadzenie rachunku. Jeden z analizowanych dostawców obniżył opłatę o 10,00 zł (z 10,00 zł na 0,00 zł), a drugi podwyższył opłatę o 5,01 zł (z 4,99 zł do 10,00 zł).

Ponadto:

- W związku z obniżeniem opłaty do 0,00 zł u jednego dostawcy wzrosła do dwóch liczba dostawców, gdzie prowadzenie rachunku pomocniczego w analizowanych ofertach (3 oferty) jest bezpłatne, bez konieczności realizacji przez klienta dodatkowych warunków.
- Dziesięciu dostawców posiada przynajmniej jedną ofertę, w ramach której opłata za rachunek jest stała w wysokości od 5,00 zł do 25,00 zł.
- Dwóch dostawców nie posiada wyodrębnionych w taryfikatorze rachunków pomocniczych, a jeden z dostawców nie udostępnia rachunku pomocniczego w jednej z analizowanych ofert.
- U czterech dostawców znajduje się oferta, w ramach której opłata za prowadzenie rachunku pomocniczego ma charakter warunkowy, a spełnienie tych warunków uprawnia do zwolnienia z miesięcznej opłaty lub jej obniżenia, przy czym warunki uprawniające do zwolnienia z miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku bieżącego u każdego z badanych dostawców są różne. Dwóch dostawców limituje liczbę bezpłatnych rachunków do 1 lub 3 rachunków, a za każdy kolejny klient ponosi opłatę zgodnie z taryfikatorem odpowiednio 8,00 zł i 5,00 zł, a kolejnych dwóch uzależnia brak pobierania opłaty lub jej obniżenie od następujących uwarunkowań:
 - Opłata za rachunek wynosi 5,00 zł pod warunkiem utrzymania średniego miesięcznego salda na rachunku w wysokości 10.000,00 zł. W przypadku braku realizacji warunku opłata wynosi 25,00 zł.

- Opłata za prowadzenie rachunku wynosi 0,00 zł w przypadku wykonania jednego przelewu do ZUS lub US lub realizacji łącznych wpływów w wysokości 2.000,00 zł w danym miesiącu kalendarzowym, z wyłączeniem przelewów między rachunkami własnymi klienta u dostawcy.

2.1.3. Opłata za realizację polecenia przelewu w oddziale

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu w oddziale dla klientów mikro wynosi 10,00 zł i waha się w przedziale od 4,99 zł do 20,00 zł i jest to nieznaczny wzrost w stosunku do ubiegłego roku o 0,27 zł, gdzie średnia opłata wynosiła 9,73 zł. Wzrost średniej opłaty spowodowany jest podwyższeniem opłaty za realizację polecenia przelewu u jednego dostawcy z 10,00 zł do 12,00 zł oraz nieuwzględnienie w analizie wycofanej z rynku oferty produktowej.

- Opłata za realizację przelewu w oddziale obowiązuje u wszystkich szesnastu analizowanych dostawców, przy czym jeden z nich zwalnia klienta z opłaty w przypadku wykonania pierwszego przelewu w miesiącu, natomiast za każdy kolejny klient już ponosi opłatę.
- Pobieranie wysokiej opłaty za realizację przelewu w oddziale to element świadomej polityki cenowej dostawców, którzy preferują klientów aktywnych i chętnych do korzystania z nowoczesnych instrumentów płatniczych, pozwalających na zdalne wykonywanie transakcji, co przekłada się również na organizację stanowisk pracy w placówkach dostawcy.

2.1.4. Opłata za realizację internetowego polecenia przelewu

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu przez Internet dla klientów wynosi 0,16 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 5,00 zł. Opłaty w badanym okresie nie uległy zmianie, a minimalna różnica w wysokości średniej (wzrost o 0,01 zł) jest wynikiem nieuwzględnienia w analizie wycofanej z rynku oferty produktowej.

- Analizowana oferta wykazuje, że realizacja przelewów przez Internet odbywa się zazwyczaj bez opłat, ale brak pobierania opłat ma w większości przypadków charakter warunkowy. Większość dostawców w swoich ofertach stosuje warunek ograniczonej liczby bezpłatnych przelewów internetowych (14 ofert u 10 dostawców). Udostępniana liczba bezpłatnych przelewów to 1, 3, 5, 10, 20, 25, 30, 40 i 100 sztuk, po realizacji których klient ponosi opłatę w wysokości od 0,80 zł do 5,00 zł za realizację każdego kolejnego przelewu.
- Sześciu dostawców (7 ofert) nie pobiera opłat za realizację przelewów internetowych, bez względu na liczbę ich realizacji w miesiącu.
- Trzy z analizowanych ofert mają stałą opłatę za wykonanie przelewu internetowego w wysokości 0,50 zł, 1,00 zł i 1,50 zł.
- Jeden dostawca stosuje opłatę uwarunkowaną aktywnością klienta - w przypadku gdy klient nie spełni warunku aktywności, tj. nie wykona jednego przelewu do ZUS lub US lub jego wpływy na rachunek w danym miesiącu kalendarzowym nie wyniosą minimum 2.000,00 zł, opłata jest ponoszona.

2.1.5. Opłata za realizację polecenia przelewu przez telefon

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu przez telefon dla klientów mikro wynosi 5,54 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 20,00 zł. Opłaty w badanym okresie nie uległy zmianie, a wzrost średniej o 0,02 zł jest konsekwencją nieuwzględnienia w analizie wycofanej z rynku oferty produktowej. Opłata za realizację przelewu przez telefon obowiązuje u czternastu analizowanych dostawców.

- Opłaty tej nie ponoszą klienci dwóch dostawców, przy czym liczba darmowych przelewów jest limitowana do 1 i 10 miesięcznie, a za każdy kolejny przelew klient ponosi opłatę w wysokości od 1,50 zł do 9,99 zł.
- Z opcji takiej nie mogą skorzystać posiadacze trzech analizowanych ofert u dwóch dostawców.

2.1.6. Opłata za realizację polecenia zapłaty

Średnia opłata za realizację polecenia zapłaty wynosi 0,83 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 5,00 zł. Opłaty w badanym okresie nie uległy zmianie, a obniżenie średniej o 0,16 zł jest wynikiem nieuwzględnienia w analizie wycofanej z rynku oferty produktowej.

- Realizacja polecenia zapłaty jest bez opłat jedynie w ofercie ośmiu dostawców, w pozostałych pobierana jest opłata, przy czym jeden dostawca limituje liczbę bezpłatnych poleceń zapłaty do 20 i 40 w zależności od wybranej przez klienta oferty.
- W przypadku jednego dostawcy brak jest dostępnej usługi w taryfikatorze dla analizowanej oferty.

2.1.7. Opłata za realizację zlecenia stałego w oddziale

Średnia opłata za realizację zlecenia stałego wynosi 4,30 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 15,00 zł. Opłaty w badanym okresie nie uległy zmianie, a podwyższenie średniej o 0,17 zł jest rezultatem nieuwzględnienia w analizie wycofanej z rynku oferty produktowej.

- Trzech dostawców nie pobiera opłaty za realizację zlecenia stałego realizowanego w oddziale dla 5 ofert.
- U pozostałych dostawców wysokość opłaty jest bardzo zróżnicowana, gdzie najniższa opłata wynosi 1,00 zł, a najwyższa 15,00 zł.

2.1.8. Opłata za realizację zlecenia stałego przez Internet

Średnia opłata za realizację zlecenia stałego przez Internet wynosi 0,99 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 5,00 zł. Opłaty w badanym okresie nie uległy zmianie, a podwyższenie średniej o 0,04 zł jest efektem nieuwzględnienia w analizie wycofanej z rynku oferty produktowej.

- U jednego dostawcy (dla 2 ofert) brak jest w taryfikatorze pozycji dotyczącej możliwości realizacji zlecenia stałego poprzez kanał internetowy.
- U sześciu dostawców (dla 9 ofert) realizacja zlecenia stałego w kanale internetowym jest za bezwarunkowe 0,00 zł.

- Dwóch dostawców (dla 3 ofert) limituje liczbowo brak pobierania opłaty do 10, 20 lub 40 operacji w miesiącu, a za każdą kolejną operację klient ponosi opłatę wynikającą z taryfikatora w wysokości od 0,90 zł do 1,50 zł.
- Ośmiu dostawców (dla 11 ofert) pobiera stałą opłatę w wysokości od 0,80 zł do 5,00 zł.

2.1.9. Opłata za realizację wpłaty gotówkowej otwartej na rachunek własny u dostawcy

Średnia opłata za wpłatę gotówkową w kasie wynosi 0,28% minimum 5,00 zł, gdzie najniższa opłata wynosi 0,00 zł, a najwyższa 0,65% minimum 10,00 zł i jest to minimalny wzrost w stosunku do roku ubiegłego, gdzie średnia opłata wynosiła 0,27% minimum 4,92 zł. Na niewielki wzrost średniej opłaty miało wpływ podwyższenie minimalnej opłaty z 5,00 zł do 7,00 zł u jednego dostawcy oraz wycofanie z analizy jednej oferty produktowej.

- W związku z wycofaniem przez jednego z analizowanych dostawców oferty produktowej, która umożliwiała wpłatę za 0,00 zł, zmalała liczba dostawców z czterech do trzech posiadających ofertę (5 ofert), która umożliwia dokonywanie wpłat na rachunek firmowy bez ponoszenia opłat.
- Jeden z analizowanych dostawców wprowadził ograniczenia darmowych wpłat, więc wzrosła liczba dostawców z dwóch do trzech posiadających opłatę warunkową limitującą liczbę bezpłatnych wpłat do 1, 5 lub 10 miesięcznie.
- Pozostali dostawcy za wpłatę gotówki pobierają stałą opłatę, stosunkowo wysoką, tak aby strumień pieniądza przekierować na wykonywanie transakcji bezgotówkowych.

Za wpłatę bilonu średnia opłata kształtuje się na poziomie 0,38% minimum 5,18 zł. W stosunku do roku ubiegłego opłata uległa nieznacznej zmianie (0,40% minimum 5,61 zł), nastąpił spadek o 0,02 p.p. w pozycji procentowej i o 0,43 zł w pozycji kwotowej. Na spadek średniej opłaty miało wpływ dokonanie zmiany w dwóch ofertach u jednego dostawcy, gdzie pierwsza wpłata lub pierwszych dziesięć wpłat do określonej liczby bilonu są za 0,00 zł. W analizowanym okresie jeden dostawca dokonał podwyższenia minimalnej opłaty za wpłatę bilonu o 2,00 zł.

Należy również dodać, iż w związku z pozyskaniem dodatkowych informacji nastąpiła korekta danych za 2016 r. w dwóch analizowanych ofertach i wysokość powyższego spadku opłat odnosi się do średniej wyliczonej na podstawie danych skorygowanych.

Powyżej określonej wartości lub sztuk wpłacanego bilonu (powyżej 20, 50, 100 lub 200) dostawcy pobierają zazwyczaj dodatkową wysoką opłatę uwarunkowaną następującymi czynnikami:

- Wpłata powyżej 50 sztuk monet dodatkowa opłata w wysokości 5,00% minimum 10,00 zł.
- Opłata dodatkowa w wysokości 1,00% kwoty bilonu za wpłaty powyżej 500,00 zł, w których udział bilonu stanowi powyżej 5,00% wartości wpłaty.
- Opłata za wpłatę gotówkową dokonaną z udziałem bilonu powyżej 100 sztuk wynosi 1,00% minimum 10,00 zł.
- Opłata dodatkowa do standardowej opłaty za wpłatę gotówki bilonu w liczbie powyżej 50 sztuk wynosi 0,60% minimum 20,00 zł.

- Opłata dodatkowa za wpłatę w bilonie powyżej 100 szt. pobierana dodatkowo wraz z opłatą za wpłatę gotówkową w wysokości 1,20% minimum 10,00 zł.
- Opłata dodatkowa za wpłatę w bilonie powyżej 50 sztuk w wysokości 1,00% minimum 20,00 zł.
- Opłata za wpłaty gotówkowe w bilonie do 50 sztuk, powyżej 50 sztuk opłata wynosi 1,00% minimum 10,00 zł.
- Dla wpłaty zawierającej bilon powyżej 200 sztuk, a wartość bilonu przekracza 200, 00 zł - opłata dodatkowa wynosi 1,00% min. 20,00 zł.
- Opłata za wpłatę bilonu powyżej 50 sztuk wynosi 1,00% minimum 10,00 zł.
- Dodatkowa opłata za wpłatę bilonu wynosi: do 20 sztuk – 0,00 zł; od 21 do 50 sztuk - 10,00 zł; od 51 do 100 sztuk- 20,00 zł; powyżej 100 sztuk – 2,00% minimum 30,00 zł.

2.1.10. Opłata za realizację wpłat we wpłatomatach/bankomatach z funkcją wpłat

Średnia opłata za wpłatę we wpłatomacie lub bankomacie z funkcją wpłaty (własnym lub obcym) wynosi 0,10% minimum 0,71 zł, najniższa opłata wynosi 0,00 zł, a najwyższa 0,70% minimum 5,00 zł.

Opłaty w badanym okresie nie uległy zmianie, a nieznaczne obniżenie średniej jest wynikiem wprowadzenia usługi przez kolejnego dostawcę w cenie 0,00 zł.

- Pięciu z analizowanych dostawców nie posiada dostępnych dla klientów wpłatomatów/bankomatów z funkcją wpłat, przy czym jeden z nich nie udostępnia tej usługi tylko dla jednej oferty.
- Sześciu dostawców nie pobiera opłaty za wpłaty w udostępnionych wpłatomatach.
- Jeden dostawca limituje bezpłatną liczbę wpłat do 5 sztuk w sieci Planet Cash, a jeden pobiera opłaty od wpłat powyżej 50.000,00 zł w danym cyklu rozliczeniowym.

2.1.11. Opłata za realizację wpłat gotówkowych w formie zamkniętej

Średnia opłata za wpłatę gotówkową zamkniętą wynosi 0,28% minimum 10,50 w kasie i nie uległa ona zmianie w stosunku do ubiegłego roku.

Średnia opłata za wpłatę do wrzutni/skarbca nocnego wynosi 0,26% minimum 6,83 zł i jest o 0,01 p.p. niższa w pozycji procentowej i o 0,83 zł wyższa w pozycji kwotowej od średniej ubiegłorocznej, która wynosiła 0,27% minimum 6,00 zł. Na zmianę średniej opłaty miało wpływ wprowadzenie tej usługi do analizy w ofertach trzech dostawców, w związku z pozyskaniem dodatkowych informacji z infolinii oraz ze stron www, a nie rzeczywista zmiana wysokości opłaty za usługę.

- Dziesięciu z analizowanych dostawców udostępnia możliwość realizacji wpłaty zamkniętej w kasie, zaś dziewięciu poprzez wrzutnie.

2.1.12. Opłata za realizację wypłaty gotówkowej w oddziale

Średnia opłata za wypłatę gotówki w kasie wynosi 0,33% minimum 6,20 zł, najniższa opłata wynosi 0,00 zł, a najwyższa 0,65% minimum 10,00 zł, przy czym nieznaczny wzrost średniej opłaty jest wynikiem nieuwzględniania w analizie jednej oferty produktowej, wycofanej z rynku przez jednego dostawcę oraz podwyższeniem opłaty minimalnej w ofercie innego dostawcy.

- Tylko jeden dostawca udostępnia możliwość bezwarunkowej wypłaty za 0,00 zł.
- Dwóch dostawców w ramach swojej oferty udostępnia 1, 5 lub 10 pierwszych wypłat bez opłat.
- Pozostali dostawcy udostępniają taką usługę ze stałą, relatywnie wysoką, opłatą.

Szczegółowe informacje nt. opłat i prowizji w złotych stosowanych przez polskich dostawców usług płatniczych za prowadzenie rachunku oraz realizację wpłat, wypłat, polecenia przelewu i polecenia zapłaty na rachunki odbiorców u innych dostawców dla mikroprzedsiębiorstw wg stanu na dzień 15 października 2017 r. prezentuje **Załącznik nr 1**.

2.2. Oferta dla małych i średnich przedsiębiorstw

U wszystkich badanych dostawców opłata za obsługę bieżącego rachunku płatniczego jest opłatą pobieraną w cyklu miesięcznym.

Na 16 analizowanych dostawców w 2 przypadkach do analizy przyjęto więcej niż jedną ofertę rachunku dedykowaną dla MŚP, dlatego badanie obejmuje analizę 18 rachunków bieżących sprzedawanych samodzielnie lub w ramach ofert dedykowanych, analogicznie jak w analizie przeprowadzanej w ubiegłym roku, tj. wg danych na 15 października 2016 r.

2.2.1. Opłata za prowadzenie rachunku bieżącego

Średnia miesięczna opłata za prowadzenie standardowego rachunku płatniczego wynosi 41,72 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 100,00 zł i jest to spadek w stosunku do roku ubiegłego, gdzie średnia opłata wynosiła 42,83 zł, o 1,11 zł wynikający z obniżenia opłaty za prowadzenie rachunku z 20,00 zł do 0,00 zł przez dostawcę w jednej z analizowanych ofert. Pozostali dostawcy utrzymali opłaty na takim samym poziomie jak w ubiegłym roku.

Ponadto:

- W związku z obniżeniem opłaty do 0,00 zł przez jednego dostawcę do dwóch wzrosła liczba dostawców posiadających ofertę, w ramach której prowadzenie rachunku bieżącego jest bezpłatne, bez konieczności realizacji dodatkowych warunków.
- U ośmiu dostawców występują oferty (9 ofert) ze stałą opłatą w wysokości od 19,00 zł do 100,00 zł, w tym jeden dostawca nie pobiera tej opłaty w przypadku nowo założonej firmy (do 6 miesięcy od daty rozpoczęcia działalności) przez pierwsze 6 miesięcy od daty zawarcia umowy rachunku, pod warunkiem comiesięcznego opłacania przez posiadacza zobowiązań do ZUS/US z tego rachunku.

- Pozostali dostawcy posiadają ofertę, w ramach której opłata za prowadzenie rachunku bieżącego ma charakter warunkowy, a spełnienie tych warunków uprawnia do zwolnienia z tej opłaty lub jej obniżenia, przy czym warunki uprawniające do zwolnienia z miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku bieżącego lub jej obniżenia, u każdego z badanych dostawców są różne, tj.:
 - Realizacja wpływu na rachunek w bieżącym miesiącu kalendarzowym w wysokości co najmniej 50.000,00 zł. Również 0,00 zł przez pierwszych 6 miesięcy dla podmiotów prowadzących działalność krócej niż 12 miesięcy.
 - Realizacja wpływu na rachunek w danym miesiącu kalendarzowym wyniosą 40.000,00 zł z wyłączeniem przelewów między rachunkami klienta u dostawcy.
 - Realizacja warunku wpływu w danym miesiącu na rachunek w formie wpłaty gotówkowej lub przelewu (w tym wpłaty we wpłatomacie) na łączną kwotę nie niższą niż 1.000,00 zł lub w przypadku utrzymania w tym miesiącu na rachunku średniego miesięcznego salda na poziomie minimalnym 1.500,00 zł.
 - Opłata nie jest pobierana, w przypadku gdy średniomiesięczne saldo na rachunkach Klienta wynosi 10.000,00 zł.
 - Opłata nie jest pobierana, w przypadku gdy średniomiesięczne saldo na rachunkach Klienta wynosi 25.000,00 zł.
 - Opłata za rachunek wynosi 0,00 zł, w przypadku gdy średnie miesięczne saldo na rachunkach bieżących i pomocniczych w złotych z wyłączeniem rachunków specjalnych wynosi 100.000,00 zł.
 - Opłata za prowadzenie rachunku wynosi 15,00 zł, w przypadku gdy średnie saldo miesięczne na rachunku (liczone jako średnia z sald występujących na rachunku bieżącym w złotych i rachunkach pomocniczych konta na koniec każdego dnia w miesiącu kalendarzowym) wynosi minimum 10.000,00 zł.

2.2.2. Opłata za prowadzenie rachunku pomocniczego/kolejnego rachunku

Średnia miesięczna opłata za prowadzenie rachunku pomocniczego wynosi 15,00 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 100,00 zł i jest to wzrost o 1,25 zł w stosunku do ubiegłego roku, gdzie średnia opłata wynosiła 13,75 zł.

Wzrost ten wynika z podwyższenia opłaty za prowadzenie rachunku pomocniczego przez jednego dostawcę w swoich dwóch ofertach z 5,00 zł do 20,00 zł.

Ponadto:

- Jeden dostawca obniżył opłatę z 10,00 zł do 0,00 zł, więc wzrosła do dwóch liczba dostawców, u których prowadzenie rachunku pomocniczego jest bezpłatne, bez konieczności realizacji przez klienta dodatkowych warunków.
- Pięciu dostawców (6 ofert) limituje liczbę bezpłatnych rachunków do 1, 2 lub 5 sztuk, zaś otwarcie każdego kolejnego rachunku wiąże się z ponoszeniem miesięcznej opłaty za jego prowadzenie.

- U pięciu dostawców występuje oferta ze stałą opłatą w wysokości od 15,00 zł do 100,00 zł, przy czym jeden dostawca obniża opłatę za prowadzenie rachunku o 50%, w przypadku gdy rachunek jest przeznaczony na gromadzenie środków zakładowego funduszu socjalnego
- Dwóch dostawców nie posiada w taryfikatorach wyodrębnionych rachunków pomocniczych w ramach analizowanej oferty.
- Jeden dostawca warunkuje wysokość opłaty za prowadzenie rachunku pomocniczego, tj.:
 - Opłata za rachunek wynosi 5,00 zł pod warunkiem utrzymania średniego miesięcznego salda na rachunku w wysokości 10.000 zł albo równowartości w innych walutach. Brak spełnienia tego warunku skutkuje tym, że opłata za rachunek wynosi 25,00 zł.

2.2.3. Opłata za realizację polecenia przelewu w oddziale

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu w oddziale wynosi 13,42 zł i waha się w przedziale od 4,99 zł do 35,00 zł i jest to nieznaczny wzrost o 0,23 zł w stosunku do roku ubiegłego, gdzie średnia opłata wynosiła 13,19 zł. Wzrost ten jest spowodowany podwyższeniem opłaty za tę usługę przez jednego dostawcę z 8,00 zł do 12,00 zł.

- Opłata za realizację przelewu obowiązuje u wszystkich szesnastu analizowanych dostawców.
- Analogicznie jak w przypadku oferty dedykowanej dla mikroprzedsiębiorców, pobieranie opłaty od MŚP u wszystkich badanych dostawców to element świadomej i celowej polityki cenowej dostawców, którzy starają się, poprzez wprowadzanie opłat za wykonywanie transakcji gotówkowych w oddziałach, przekierować strumień klientów do tańszych kanałów elektronicznych, które w ostatnich latach są intensywnie rozwijane.

2.2.4. Opłata za realizację internetowego polecenia przelewu

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu przez Internet dla klientów wynosi 0,58 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 2,50 zł i jest taka sama jak średnia ubiegłoroczna, przy czym należy dodać, iż w związku z pozyskaniem dodatkowych informacji z infolinii dostawcy nastąpiła korekta danych za 2016 r i porównanie odnosi się do danych skorygowanych.

- Analizowana oferta wykazuje, że realizacja przelewów przez Internet u ośmiu badanych dostawców odbywa się bez opłat, ale opłata u czterech z nich ma charakter warunkowy. Warunek ten to ograniczenie liczby bezpłatnych przelewów internetowych do 30, 40, 60 i 100 sztuk, po realizacji których klient ponosi opłatę w wysokości od 0,60 zł do 2,50 zł za realizację każdego kolejnego przelewu.
- Ośmiu dostawców pobiera stałą opłatę za realizację przelewu w wysokości od 0,75 zł do 2,50 zł, przy czym jeden z analizowanych dostawców zastosował zasadę warunkowej stałej opłaty, która polega na wprowadzeniu opłaty w wysokości 1,50 zł za pierwsze 50 wykonanych przelewów, a za każdy kolejny przelew opłata wynosi 1,00 zł.

2.2.5. Opłata za realizację polecenia przelewu przez telefon

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu przez telefon wynosi 6,68 zł i jest taka sama jak w roku ubiegłym, a wysokość opłaty jest bardzo zróżnicowana i waha się w przedziale od 0,90 zł do 30,00 zł.

- Opłata za realizację przelewu przez telefon obowiązuje u jedenastu analizowanych dostawców, a wysokość opłaty w części przypadków (5 dostawców) kształtuje się na poziomie opłaty za realizację przelewu w kasie oddziałowej.

2.2.6. Opłata za realizację polecenia zapłaty

Średnia opłata za realizację polecenia zapłaty wynosi 1,11 zł i kształtuje się na tym samym poziomie co w roku ubiegłym oraz waha się w przedziale od 0,00 zł do 5,00 zł.

- Realizacja polecenia zapłaty, jedynie w ofercie sześciu dostawców, jest bez opłat, w pozostałych pobierana jest opłata, przy czym jeden dostawca dla pierwszych trzech realizacji polecenia zapłaty nie pobiera opłat, a za realizację każdego kolejnego opłata jest pobierana.

2.2.7. Opłata za realizację zlecenia stałego w oddziale

Średnia opłata za realizację zlecenia stałego wynosi 3,86 zł i jest analogiczna jak w roku ubiegłym, a wysokość opłaty waha się w przedziale od 0,00 zł do 15,00 zł.

- Dwóch dostawców, w ramach analizowanych ofert, nie pobiera opłaty za realizację zlecenia stałego realizowanego w oddziale.
- Jeden nie udostępnia takiej usługi.
- U pozostałych wysokość opłaty jest bardzo zróżnicowana.

2.2.8. Opłata za realizację zlecenia stałego przez Internet

Średnia opłata za realizację zlecenia stałego przez Internet wynosi 1,15 zł i kształtuje się na tym samym poziomie co w roku ubiegłym oraz waha się w przedziale od 0,00 zł do 3,00 zł.

- Tylko jeden z analizowanych dostawców nie udostępnia złożenia realizacji zlecenia stałego w kanale internetowym (brak pozycji w taryfikatorze).
- U pięciu dostawców występuje oferta, gdzie realizacja zlecenia stałego w kanale internetowych jest za bezwarunkowe 0,00 zł.
- U pozostałych opłata za realizację zlecenia stałego jest stała.

2.2.9. Opłata za realizację wpłaty gotówkowej otwartej na rachunek własny

Średnia opłata za wpłatę gotówkową otwartą w kasie wynosi 0,36% minimum 6,36 zł i jest taka sama jak w roku ubiegłym, a wysokość opłaty mieści się w przedziale od 0,00 zł, do nawet 0,60% + 15,00 zł.

- Trzech dostawców posiada ofertę, która umożliwia dokonywanie wpłat na rachunek firmowy bez opłat, przy czym dwóch dostawców limituje liczbę bezpłatnych wpłat do 2 lub 5 sztuk miesięcznie.
- Pozostali dostawcy za wpłatę gotówki pobierają stosunkowo wysoką stałą opłatę.

Za wpłatę bilonu średnia opłata jest nieco wyższa i kształtuje się na poziomie 0,46% minimum 6,32 zł i jest taka sama jak średnia ubiegłoroczna, przy czym należy dodać, iż w związku z pozyskaniem dodatkowych informacji z infolinii dostawcy nastąpiła korekta danych za 2016 r i porównanie odnosi się do średnich wyliczonych na podstawie danych skorygowanych.

Powyżej określonej wartości lub sztuk wpłacanego bilonu dostawcy pobierają zazwyczaj dodatkową opłatę:

- Wpłata bilonu powyżej 50 sztuk - opłata dodatkowa w wysokości 5,00% minimum 10,00 zł.
- Opłata dodatkowa pobierana od wpłaty bilonu - 2,00%.
- Opłata za wpłatę bilonu powyżej 100 sztuk wynosi 1,00% minimum 10,00 zł.
- Opłata dodatkowa za wpłatę bilonu w liczbie przekraczającej 100 sztuk wynosi 0,50% minimum 10,00 zł.
- Od wpłat o dużym udziale bilonu (ponad 10% wartości) dodatkowa prowizja wynosi 1,00% kwoty wpłaty w bilonie.
- Opłata dodatkowa do standardowej opłaty za wpłatę gotówki w liczbie powyżej 50 sztuk wynosi 0,60% minimum 20,00 zł.
- Opłata dodatkowa za wpłatę bilonu w liczbie powyżej 50 sztuk wynosi 1,00% minimum 20,00 zł.
- Opłata za wpłaty gotówkowe w bilonie powyżej 50 sztuk wynosi 1,00% minimum 10,00 zł.
- Wpłaty zawierające bilon powyżej 200 sztuk, a wartość bilonu przekracza 200,00 zł - opłata dodatkowa wynosi 1,00% minimum 20,00 zł.

2.2.10. Opłata za realizację wpłat we wpłatomatach/bankomatach z funkcją wpłat

Średnia opłata za wpłatę we wpłatomacie lub bankomacie z funkcją wpłaty (własny lub obcy) wynosi 0,17% minimum 2,17 zł, gdzie najniższa opłata wynosi 0,00 zł, a najwyższa opłata maksymalna wynosi 0,70%, a najwyższa minimalna 10,00 zł. Jest to wzrost w stosunku do roku ubiegłego jedynie w pozycji opłaty minimalnej o 0,57 zł, co jest związane z wprowadzeniem tej usługi przez dwóch dostawców do analizowanej oferty.

- Czterech z analizowanych dostawców, zgodnie z prezentowanym taryfikatorem, nie posiada dostępnych dla klientów wpłatomatów.

2.2.11. Opłata za realizację wpłat gotówkowych w formie zamkniętej

Średnia opłata za wpłatę gotówkową zamkniętą w kasie wynosi 0,28% minimum 15,00 i nie uległa zmianie w stosunku do roku ubiegłego. Natomiast średnia opłata za wpłatę w formie zamkniętej do wrzutni/skarbca nocnego wynosi 0,28% minimum 7,73 zł i jest niższa w wartości procentowej o 0,01 p.p. oraz wyższa w wartości kwotowej o 0,23 zł od wartości ubiegłorocznej, która wynosiła 0,29% minimum 7,50 zł. Na zmianę średniej opłaty miało jedynie wpływ dodanie tej usługi do analizy u trzech dostawców (w związku z pozyskaniem dodatkowych informacji z infolinii dostawców oraz ich stron www), a nie rzeczywista zmiana wysokości opłaty za tę usługę u pozostałych dostawców.

- Dwunastu dostawców udostępnia możliwość realizacji wpłaty zamkniętej w kasie, a dziesięciu udostępnia możliwość dokonania wpłaty zamkniętej we wrzutni/skarbcu nocnym.

2.2.12. Opłata za realizację wypłaty gotówkowej w kasie

Średnia opłata za wypłatę gotówki w kasie wynosi 0,36% minimum 6,75 zł i jest na takim samym poziomie jak w roku ubiegłym, gdzie najniższa opłata wynosi 0,00 zł, a najwyższa 0,90% + 15,00 zł

- Jeden dostawca w ramach swojej oferty udostępnia dwie pierwsze wypłaty bez opłat. Pozostali udostępniają taką usługę odpłatnie.

Szczegółowe informacje nt. opłat i prowizji w złotych stosowanych przez polski dostawców usług płatniczych za prowadzenie rachunku płatniczego oraz realizację wpłat, wypłat, polecenia przelewu i polecenia zapłaty na rachunki odbiorców prowadzone u innych dostawców dla małych i średnich przedsiębiorstw wg stanu na dzień 15 października 2017 r. prezentuje **Załącznik nr 2**.

3. Wysokość opłat i prowizji związanych z obsługą kart debetowych

Do materiału została dołączona także tabela, w której porównano stosowane przez polskich dostawców usług płatniczych opłaty związane z wydaniem i obsługą kart debetowych. Opłaty te dotyczą w szczególności: wydania lub użytkowania karty debetowej, wypłaty gotówki z użyciem karty debetowej w bankomatach (własnych, innych sieci w kraju i za granicą) oraz usługi cash back.

3.1. Karty debetowe dla mikroprzedsiębiorców

Podstawowe opłaty związane z użytkowaniem karty debetowej kształtują się następująco:

3.1.1. Opłata za wydanie karty

Wszyscy analizowani dostawcy nie pobierają opłaty za wydanie karty. Jednakże trzech z nich nie pobiera opłaty za wydanie tylko pierwszej karty do rachunku, a za każdą kolejną wydaną kartę pobierają opłatę w wysokości 20,00 lub 25,00 zł.

3.1.2. Roczna opłata za kartę

Analogicznie jak w ubiegłym roku tylko jeden z analizowanych dostawców pobiera roczną opłatę za kartę w wysokości 30,00 zł. Pozostali dostawcy nie pobierają takiej opłaty, a większość z nich nie wprowadza nawet takiej pozycji do taryfikatora.

3.1.3. Miesięczna opłata za użytkowanie karty

Średnia miesięczna opłata za użytkowanie karty debetowej wynosi 4,70 zł i jest to spadek w stosunku do roku ubiegłego o 0,39 zł, gdzie średnia opłata wynosiła 5,09 zł.

Wg danych na 15 października 2017 r. nastąpiły cztery zmiany w zakresie opłaty za użytkowanie karty debetowej, które miały wpływ na obniżenie średniej opłaty. Dwóch dostawców obniżyło opłatę o 5,00 zł (z 5,00 zł do 0,00 zł), a kolejnych dwóch podwyższyło opłatę o 1,50 zł (z 3,50 zł na 5,00 zł) i o 2,00 zł (z 3,00 zł na 5,00 zł).

Jeden dostawca nie posiada opłaty miesięcznej za użytkowanie karty, ponieważ w zamian pobiera opłatę roczną. Pozostali dostawcy pobierają opłatę miesięczną, przy czym spełnienie określonych warunków może zwolnić posiadacza karty z ponoszenia opłaty za jej użytkowanie.

Ogólne warunki uprawniające do zwolnienia z opłat za użytkowanie karty to:

- minimalna wartość wykonanych miesięcznych operacji bezgotówkowych,
- minimalna liczba wykonanych transakcji bezgotówkowych.

Miesięczna opłata za kartę nie jest pobierana bądź jest zwracana w przypadku dokonania przez użytkownika kartą w ciągu miesiąca określonej liczby transakcji bezgotówkowych (jest to przedział od jednej do czterech transakcji) lub transakcji o wartości powyżej określonego przez dostawcę limitu kwotowego (w analizowanej ofercie przedział kwotowy waha się od 300,00 zł do 1.500,00 zł).

Spośród szesnastu analizowanych dostawców, u jedenastu miesięczna opłata za użytkowanie karty ma charakter warunkowy, przy czym:

- Dla dziesięciu analizowanych kart warunek ma charakter wartościowy i jest nim wartość transakcji bezgotówkowych wykonanych kartą debetową.
- Dla dwóch analizowanych kart warunek ma charakter ilościowy i jest nim liczba transakcji bezgotówkowych wykonanych kartą debetową.
- Czterech dostawców ma stałą miesięczną opłatę za kartę, przy czym dwóch dostawców nie pobiera miesięcznej opłaty od pierwszej wydanej karty do rachunku.
- Tylko w jednej ofercie karta jest za bezwarunkowe 0,00 zł.

3.1.4. Opłata za wypłatę gotówki z użyciem karty debetowej w bankomatach własnych

Średnia opłata za wypłatę gotówki z bankomatów własnych wynosi 0,00 zł i jest taka sama jak w roku ubiegłym.

Należy zwrócić uwagę, że każdy z analizowanych dostawców, w przypadku braku bankomatów własnych, udostępnia wypłaty za 0,00 zł z sieci bankomatów zewnętrznych, tj. Euronet, Bankomat 24, eCard SA, Planet Cash Sp z o.o. lub sieci bankomatów innych banków.

3.1.5. Opłata za wypłatę w obcych bankomatach w kraju

Średnia opłata za wypłatę gotówki z bankomatów obcych w kraju wynosi 1,75% minimum 3,06 zł i nie uległa zmianie w stosunku do roku ubiegłego, przy czym należy dodać, iż w związku z pozyskaniem dodatkowych informacji nastąpiła korekta danych za 2016 r. w jednej pozycji i porównanie odnosi się do średnich wyliczonych na podstawie danych skorygowanych. Najwyższa z pobieranych opłat wynosi procentowo 3,50%, a kwotowo 5,00 zł.

- Bezwarunkowo nie pobiera opłaty siedmiu dostawców, przy czym dwóch z nich ogranicza darmową liczbę wypłat do 1 lub 5 transakcji miesięcznie.
- Jeden z badanych dostawców wprowadził warunek, iż opłata nie zostanie pobrana w przypadku realizacji transakcji bezgotówkowych, które zostaną rozliczone w danym miesiącu kalendarzowym na łączną kwotę 300,00 zł.

3.1.6. Opłata za wypłatę w obcych bankomatach za granicą

Średnia opłata za wypłatę gotówki z bankomatów obcych za granicą wynosi 2,41% minimum 7,53 zł i jest to zmiana w stosunku do roku ubiegłego, gdzie opłata wynosiła 2,59% minimum 7,78 zł. Na zmianę średniej wartości opłat, tj. na spadek wartości procentowej o 0,18 p.p. i spadek wartości kwotowej o 0,25 zł, miało wpływ obniżenie opłaty przez dwóch dostawców.

- Bezwarunkowo opłaty nie pobiera trzech dostawców.
- Stawki opłat wartości minimalnych kształtują się w przedziale od 5,00 zł do 10,00 zł, a w przypadku procentu wypłacanej kwoty stawka waha się od 2,00% do 4,00% wartości transakcji.
- Do każdej operacji wypłaty za granicą dolicza się dodatkowo odrębną opłatę za przewalutowanie, której wysokość kształtuje się u siedmiu analizowanych dostawców na poziomie 3,00%, a u pozostałych w przedziale od 0,00 do nawet 5,90%.

3.1.7. Opłata za usługę cash back

Średnia opłata za usługę wynosi 0,21 zł i jest analogiczna jak w roku ubiegłym.

- Wśród szesnastu analizowanych dostawców usługę cash back oferuje dziewięciu.
- Opłatę pobiera jedynie dwóch z analizowanych dostawców i wynosi ona odpowiednio 0,50 zł i 0,60 zł.

Szczegółowe informacje nt. opłat w złotych stosowanych przez polskich dostawców usług płatniczych związanych z obsługą kart debetowych dedykowanych dla klientów mikro wg stanu na 15 października 2017 r. prezentuje **Załącznik nr 3**.

3.2. Karty debetowe dla małych i średnich przedsiębiorstw

Podstawowe opłaty związane z użytkowaniem karty debetowej kształtują się następująco:

3.2.1. Opłata za wydanie karty

Podobnie jak w ubiegłym roku wszyscy analizowani dostawcy nie pobierają opłaty za wydanie karty. Jednakże dwóch z nich nie pobiera opłaty za wydanie pierwszej lub trzech pierwszych kart do rachunku, a za każdą kolejną wydaną kartę pobierają opłatę w wysokości 20,00 zł lub 25,00 zł. Jeden z badanych dostawców wprowadził warunek, że opłata zostanie pobrana w wysokości 30,00 zł w przypadku odstąpienia klienta od umowy karty.

3.2.2. Roczna opłata za kartę

Analogicznie jak w ubiegłym roku tylko dwóch z analizowanych dostawców pobiera roczną opłatę za kartę w wysokości 30,00 zł i 50,00 zł. Pozostali dostawcy nie pobierają takiej opłaty, a większość z nich nie wprowadza nawet takiej pozycji do taryfikatora.

3.2.3. Miesięczna opłata za użytkowanie karty

Średnia miesięczna opłata za użytkowanie karty debetowej wynosi 3,60 zł i jest to spadek w stosunku do roku ubiegłego o 0,13 zł, gdzie średnia opłata wynosiła 3,73 zł. Na spadek średniej opłaty wpłynął fakt obniżenia opłaty o 5,00 zł (z 5,00 zł do 0,00 zł) przez jednego dostawcę dla pierwszej wydanej karty, pomimo podwyższenia przez innego dostawcę opłaty o 1,50 zł (z 3,50 zł do 5,00 zł) dla dwóch innych analizowanych kart.

Ponadto:

- Dwóch dostawców, którzy pobierają opłatę roczną za użytkowanie karty, nie posiadają takiej pozycji w TOiP i nie pobierają opłaty miesięcznej.
- Dwóch dostawców posiada bezwarunkowe 0,00 zł za użytkowanie karty, a kolejnych dwóch dostawców nie pobiera miesięcznej opłaty za użytkowanie pierwszej wydanej do rachunku karty.
- Czterech dostawców ma stałą miesięczną opłatę za użytkowanie karty kształtującą się w przedziale od 3,00 zł do 5,00 zł.

- Pozostali dostawcy nie pobierają miesięcznej opłaty za kartę bądź zwracają opłatę w przypadku dokonania kartą w ciągu miesiąca transakcji o wartości powyżej określonego przez dostawcę limitu kwotowego (u analizowanych dostawców przedział kwotowy waha się od 300,00 zł do 400,00 zł).

3.2.4. Opłata za wypłatę z bankomatów własnych

Średnia opłata za wypłatę gotówki z bankomatów własnych wynosi 0,35 zł i jest taka sama jak w roku ubiegłym.

Należy zwrócić uwagę, że większość z analizowanych dostawców, którzy posiadają sieć własnych bankomatów, takiej opłaty nie pobierają. Opłata jest pobierana zazwyczaj w przypadku, gdy brak jest bankomatów własnych, a wypłaty są dokonywane w wytypowanych sieciach bankomatów zewnętrznych.

3.2.5. Opłata za wypłatę z bankomatów obcych w kraju

Średnia opłata za wypłatę gotówki z bankomatów obcych w kraju wynosi 2,37% minimum 4,68 zł i jest to nieznaczny wzrost w stosunku do roku ubiegłego, gdzie średnia opłata wynosiła 2,32% minimum 4,53 zł. Wzrost ten wynika z dodania opłaty w taryfikatorze dostawcy, który w ubiegłym roku tej opłaty w taryfikatorze nie posiadał.

- Dwóch dostawców nie pobiera opłaty, przy czym jeden z nich ogranicza darmową liczbę wypłat do 3 miesięcznie.
- Jeden z analizowanych dostawców wprowadził możliwość wykupienia miesięcznego abonamentu, w wysokości 5,00 zł, za korzystanie bez opłat ze wszystkich bankomatów w kraju. Bez tego abonamentu opłata za wypłatę wynosi 2,49 zł.
- Najwyższa z pobieranych opłat wynosi procentowo 4,50% lub wartościowo 7,00 zł.

3.2.6. Opłata za wypłatę z bankomatów obcych za granicą

Średnia opłata za wypłatę gotówki z bankomatów obcych za granicą wynosi 3,10% minimum 8,50 zł i jest to wzrost w stosunku do roku ubiegłego o 0,14 p.p. i kwotowo o 0,17 zł, gdzie średnia opłata wynosiła 2,96% minimum 8,33 zł. Wzrost średniej opłaty za wypłaty z bankomatów obcych za granicą wynika z podwyższenia opłat u dwóch dostawców oraz z dodania takiej opłaty w taryfikatorze dostawcy, który w ubiegłym roku takiej pozycji nie posiadał.

- Stawki opłat wartości minimalnych kształtują się w przedziale od 5,00 zł do 12,00 zł, a w przypadku procentu wypłacanej kwoty stawka waha się od 2,00% do 4,50% wartości transakcji.
- Do każdej operacji wypłaty za granicą dolicza się dodatkowo odrębną opłatę za przewalutowanie, której wysokość kształtuje się u siedmiu analizowanych dostawców na poziomie 3,00%, a u pozostałych w przedziale od 0,00, do nawet 5,90%.

3.2.7. Opłata za usługę cash back

Średnia opłata za usługę wynosi 0,40 zł i jest to o 0,04 zł mniej niż w roku ubiegłym (0,45 zł), a spadek średniej opłaty związany jest z wprowadzeniem takiej usługi w cenie 0,00 zł u dostawcy, który w ubiegłym roku nie miał takiej pozycji w taryfikatorze.

- Wśród szesnastu analizowanych dostawców usługę cash back oferuje dziewięciu (wzrost o jednego dostawcę). Usługa jest bezpłatna u pięciu dostawców, a u kolejnych czterech dostawców jest płatna i wynosi odpowiednio 0,50 zł, 0,60 zł, 1,00 zł i 1,50 zł.

Szczegółowe informacje nt. opłat w złotych stosowanych przez polskich dostawców usług płatniczych związanych z obsługą kart debetowych dedykowanych dla klientów MŚP wg stanu na 15 października 2017 r. prezentuje **Załącznik nr 4**.

4. Porównanie oferty dedykowanej dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw

Poniższa Tabela zawiera zestawienie średnich wartości opłat głównych analizowanych pozycji dla obydwu segmentów klientów, tj. dla mikroprzedsiębiorców oraz dla MŚP.

Lp.	Rodzaje analizowanych opłat	Cykliczność opłaty	Zestawienie średnich wartości opłat dla mikro 2016 r.		Porównanie średnich opłat między mikro a MŚP w 2016 r.	Zestawienie średnich wartości opłat dla MŚP 2016 r.		Zestawienie średnich wartości opłat dla mikro 2017 r.		Porównanie średnich opłat między mikro a MŚP w 2017 r.	Zestawienie średnich wartości opłat dla MŚP 2017 r.	
			%	zł		%	zł	%	zł		%	zł
1	Za prowadzenie rachunku bieżącego	miesięcznie	-	14,46	<	-	42,83	-	14,24	<		41,72
2	Za prowadzenie rachunku pomocniczego	miesięcznie	-	12,33	<	-	13,75	-	12,10	<		15,00
3	Za wypłatę gotówki w kasie banku (otwarta)	jednorazowa	0,27%	4,92	<	0,36%	6,36	0,28%	5,00	<	0,36%	6,36
4	Za wypłatę gotówki w kasie banku w bilanie	jednorazowa	0,40%	5,61	<	0,46%	6,32	0,38%	5,18	<	0,46%	6,32
5	Za wypłatę gotówki w wplatarni	jednorazowa	0,11%	0,75	<	0,17%	1,60	0,10%	0,71	<	0,17%	2,17
6	Za wypłatę gotówki w kasie banku (zamknięta)	jednorazowa	0,28%	10,50	≤	0,28%	15,00	0,28%	10,50	≤	0,28%	15,00
7	Za wypłatę gotówki w wrotu/skarbcu nocnym	jednorazowa	0,27%	6,00	<	0,29%	7,50	0,26%	6,83	<	0,28%	7,73
8	Za wypłatę gotówki w kasie banku (nieawizowana)	jednorazowa	0,32%	6,00	<	0,36%	6,75	0,33%	6,20	<	0,36%	6,75
9	Realizacja polecenia przelewu w kasie banku	jednorazowa	-	9,73	<	-	13,19		10,00	<		13,42
10	Realizacja polecenia przelewu przez internet	jednorazowa	-	0,15	<	-	0,58		0,16	<		0,58
11	Realizacja polecenia przelewu - telefonicznie	jednorazowa	-	5,52	<	-	6,68		5,54	<		6,68
12	Realizacja polecenia zapłaty	jednorazowa	-	0,99	<	-	1,11		0,83	<		1,11
13	Realizacja zlecenia stałego - Oddział	jednorazowa	-	4,13	>	-	3,86		4,30	>		3,86
14	Realizacja zlecenia stałego - internet	jednorazowa	-	0,95	<	-	1,15		0,99	<		1,15
15	Opłata za użytkowanie karty	miesięczna	-	5,09	>	-	3,73		4,70	>		3,60
16	Wypłata gotówki w bankomatach własnych	jednorazowa	-	0,00	<	-	0,35		0,00	<		0,35
17	Wypłata gotówki w bankomatach obcych w kraju	jednorazowa	1,75%	3,06	<	2,32%	4,53	1,75%	3,06	<	2,37%	4,68
18	Wypłata gotówki w bankomatach za granicą	jednorazowa	2,59%	7,78	<	2,96%	8,33	2,41%	7,53	<	3,10%	8,50
19	Usługa cash back	jednorazowa	-	0,21	<	-	0,45		0,21	<		0,40
Średnia arytmetyczna z wybranych pozycji opłat			0,75%	5,17	<	0,90%	7,58	0,72%	5,16	<	0,92%	7,65

- Gdyby w sposób teoretyczny założyć, iż przeciętny mikroprzedsiębiorca korzysta z każdej usługi zawartej w powyższej tabeli i ponosi koszty w uśrednionej wysokości oraz nie spełnia warunków zwalniających go z ponoszenia danej opłaty, to średnia opłata za jedną taką usługę wyniosłaby: 5,16 zł dla opłat kwotowych i 0,72% dla opłat procentowych, a dla MŚP takie średnie opłaty wyniosłyby odpowiednio 7,65 zł i 0,92%. Zarówno w przypadku mikroprzedsiębiorstw, jak i MŚP są to wartości zbliżone do wartości ubiegłorocznych, co prezentuje poniższe zestawienie:

	2016 r.		2017 r.	
	wartość %	wartość kwotowa	wartość %	wartość kwotowa
MIKRO	0,75%	5,17	0,72%	5,16
MŚP	0,90%	7,58	0,92%	7,65

- Na nieznaczny spadek² średniej ceny oferty dla mikroprzedsiębiorstw miało głównie wpływ:
 - obniżenie przez jednego dostawcę opłaty za prowadzenie rachunku bieżącego i pomocniczego,
 - obniżenie przez kolejnego dostawcę opłaty za wpłatę bilonu,
 - obniżenie przez dwóch dostawców miesięcznej opłaty za użytkowanie karty,
 - obniżenie przez dwóch dostawców opłat za wypłaty gotówki z bankomatów obcych za granicą.
- Na nieznaczny wzrost³ cenowy oferty dla MŚP miało głównie wpływ:
 - podwyższenie średniej kwotowej za wpłaty gotówkowe we wpłatomacie, wynikające z wprowadzenia takiej usługi przez dwóch dostawców, przy czym jeden z nich usługę wprowadził za 0,00 zł, a drugi z wysoką opłatą wynoszącą 0,40% minimum 10,00 zł,
 - podwyższenie przez dwóch dostawców opłat za wypłaty z bankomatów obcych za granicą oraz dodanie takiej opłaty w taryfikatorze dostawcy, który w ubiegłym roku takiej pozycji nie posiadał,
 - podwyższenie u jednego dostawcy (dla dwóch ofert) cen za prowadzenie rachunku pomocniczego,
 - podwyższenie u jednego dostawcy opłaty za realizację polecenia przelewu w kasie dostawcy.
- Z porównania średnich opłat stosowanych dla mikroprzedsiębiorstw i MŚP wynika, iż w większości badanych pozycji prowizyjnych oferta dedykowana dla mikroprzedsiębiorstw była i jest atrakcyjniejsza cenowo niż oferta dedykowana dla MŚP.
- Zróżnicowanie oferty cenowej między obydwooma segmentami wynika z różnego segmentowania tych klientów przez dostawców usług płatniczych.
- Część dostawców, przygotowując ofertę dla mikroprzedsiębiorców, wzoruje się na zachowaniach klientów indywidualnych i wówczas oferta jest cenowo zbliżona do ofert konsumenckich, natomiast klienci z sektora MŚP traktowani są jako małe przedsiębiorstwa i oferta często jest konstruowana na bazie doświadczeń korporacyjnych.

2 W kilku analizowanych pozycjach cena za usługę uległa również podwyższeniu, o czym jest mowa w treści opracowania, jednakże całościowa średnia uległa nieznacznemu obniżeniu.

3 W kilku analizowanych pozycjach cena za usługę uległa również obniżeniu, o czym jest mowa w treści opracowania, jednakże całościowa średnia uległa nieznacznemu wzrostowi.

5. Podsumowanie

- Oferta podstawowych produktów i usług płatniczych kierowanych do sektora mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców jest bardzo rozbudowana i zróżnicowana.
- Większość z analizowanych dostawców pobiera opłatę za prowadzenie podstawowego rachunku firmowego, tj. rachunku bieżącego, pomimo prezentowania w taryfikatorze stawki 0,00 zł. Jednakże zerowa opłata jest obwarowana koniecznością spełnienia dodatkowych warunków, których brak realizacji skutkuje naliczaniem i pobraniem opłaty.
- Analogicznie jak w roku ubiegłym pięciu dostawców usług płatniczych w wybranych ofertach dla mikroprzedsiębiorców (7 ofert) posiada prowadzenie rachunku bieżącego za bezwarunkowe 0,00 zł, co oznacza dla klienta brak konieczności realizowania dodatkowych warunków zwalniających go z miesięcznej opłaty, a w przypadku klientów zaliczanych do grupy MŚP tylko dwóch dostawców (2 oferty) dedykuje im rachunki za bezwarunkowe 0,00 zł i jest to wzrost do roku ubiegłego o jednego dostawcę.
- Posiadanie w ofercie rachunku bez opłat może świadczyć o celowej polityce danego dostawcy usług płatniczych, polegającej na pozyskiwaniu jak największej liczby tych klientów, czyli tzw. budowanie bazy i zwiększanie dochodowości na tych klientach poprzez sprzedaż produktów dodatkowych, a w szczególności kredytów, czyli przez dalsze tzw. uproduktowanie klienta.
- Średnia wysokość opłaty miesięcznej za prowadzenie rachunku bieżącego (obliczona jako średnia arytmetyczna z opłat dotyczących analizowanych ofert banków oraz uwzględniająca brak spełnienia warunków zwalniających klientów z ponoszenia tej opłaty) wynosi dla mikroprzedsiębiorców 14,24 zł i jest to spadek w stosunku do roku ubiegłego o 0,22 zł (14,46 zł), zaś dla MŚP wynosi 41,72 zł i jest to spadek o 1,11 zł (42,83 zł).
- Większość z analizowanych dostawców usług płatniczych pobiera opłaty za czynności realizowane w oddziałach jak wpłaty, wypłaty, polecenia zapłaty, przelewy itd. Wprowadzenie tych opłat ma na celu przekierowanie strumienia klientów do tańszych kanałów alternatywnych, jakimi jest Internet i telefon, co zmniejsza koszty utrzymania placówek (np. mniejsza obsada kasowa, niższe koszty związane z zasilaniem i odprowadzaniem gotówki). W analizowanym okresie jeden dostawca podwyższył opłatę za realizację polecenia przelewu w oddziale.
- Średnia wysokość opłaty za jedną usługę związaną z prowadzeniem rachunku bieżącego i realizowaniem ww. dodatkowych czynności (obliczona jako średnia arytmetyczna z opłat dotyczących analizowanych ofert banków oraz uwzględniająca brak spełnienia warunków zwalniających klientów z ponoszenia tych opłat) wynosi dla mikroprzedsiębiorców 5,16 zł dla opłat kwotowych i 0,72% dla opłat procentowych, zaś dla MŚP odpowiednio 7,65 zł i 0,92%, co oznacza, że są one bardzo zbliżone do opłat ubiegłorocznych.
- Analiza porównawcza średnich opłat stosowanych dla mikroprzedsiębiorstw i MŚP wskazuje zatem, że w większości badanych pozycji tabel prowizji i opłat oferta kierowana dla mikroprzedsiębiorców jest atrakcyjniejsza cenowo niż oferta kierowana dla MŚP.

Załączniki:

- **Załącznik nr 1** - Porównanie opłat i prowizji w złotych stosowanych przez polskich dostawców usług płatniczych za prowadzenie rachunku oraz realizację wpłat, wypłat, polecenia przelewu i polecenia zapłaty na rachunki odbiorców u innych dostawców dla mikroprzedsiębiorstw wg stanu na dzień 15 października 2017 r.
- **Załącznik nr 2** - Porównanie opłat i prowizji w złotych stosowanych przez polski dostawców usług płatniczych za prowadzenie rachunku płatniczego oraz realizację wpłat, wypłat, polecenia przelewu i polecenia zapłaty na rachunki odbiorców prowadzone u innych dostawców dla małych i średnich przedsiębiorstw wg stanu na dzień 15 października 2017 r.
- **Załącznik nr 3** - Porównanie opłat i prowizji w złotych stosowanych przez polskich dostawców usług płatniczych związanych z obsługą kart debetowych dedykowanych dla mikroprzedsiębiorstw wg stanu na dzień 15 października 2017 r.
- **Załącznik nr 4** - Porównanie opłat i prowizji w złotych stosowanych przez polskich dostawców usług płatniczych związanych z obsługą kart debetowych dedykowanych dla małych i średnich przedsiębiorstw wg stanu na dzień 15 października 2017 r.

www.nbp.pl

